

MASARYKOVA UNIVERZITA

Pedagogická fakulta

Katedra biologie

Ostrov Krk

Chorvatsko 2012 - PedF MU

Komplexní zahraniční cvičení v terénu (Bi2MP_KZCT)

Seminární práce

V Želči /Chropyni 18.6. 2012

Petra Adámková (UČO: 363006)

Iva Dolníčková (UČO:252443)

Pedagogické asistentství Př/Vkz

Ostrov Krk

Kvarnerské ostrovy

Kvarnerské ostrovy jsou svými rozměry ostrovy převážně velké. Leží ve Rijeckém zálivu (*Riječki zaljev*) a Kvarnerském zálivu (*Kvarnerski zaljev*), mezi mysem Kamenjak (*Rt Kamenjak*) na jižním konci Istrie a Ljubačskou úžinou (*Ljubačka vrata*) na jihu. Je sem zařazen i nejjižnější z nich, Pag, přestože podle územně správního dělení a částečně i geograficky patří jinam. Ke skupině je zařazen hlavně vzhledem k poloze a k typu rekreačního využití.

Kvarnerské souostroví se skládá z vnějšího pásu ostrovů - Cres, Lošinj, Unije, Susak, Ilovik a několik malých ostrůvků, a z vnitřního pásu vesměs velkých ostrovů - Krk, Rab, Pag a jen několik malých, jako je Goli otok, Grgur a pár dalších.

Většina z ostrovů působí z některé světové strany, zejména ze severovýchodu, jako holá, neobydlená pustina (Cres, Krk, Ráb, Pag, Goli otok, Grgur), při bližším seznámení s nimi však návštěvník zjistí, že jde u některých o ostrovy pohostinné, v některých částech s hojností vegetace a s příjemnými plážemi, s pozoruhodnými starými městy a obcemi, takže je přirozené, že tu cestovní ruch již v minulosti měl dobré podmínky a má tudíž starou tradici (www.chorvatsko.cz).

Základní údaje

Ostrov Krk byl již od dávných dob známý také jako Zlatý Ostrov (*Insula Aurea*). Tento název dostal pro jeho různorodost přírodních i kulturních krás. Je jedním z chorvatských ostrovů v Jaderském moři. Leží v Kvarnerském zálivu a jeho centrem se stalo město stejnojmenného názvu, dalšími městy jsou Omišalj, Malinska-Dubašnica, Punat, Dobrinj, Baška a Vrbnik. Těmto městům odpovídá také sedm správních celků, stejně tak existuje sedm různých druhů tance, krojů a s nimi souvisejících zvyků a tradic. Nejbližší pevnina je vzdálena necelý kilometr, sousedními ostrovy jsou Rab, Cres a Goli. Administrativně spadá celý ostrov pod župu Přímoří – Gorski Kotar (<http://cs.wikipedia.org/>; www.ostrov-krk.cz)

Na východě Krk omývají směrem k pevnině vody Vinodolského a Velebitského průlivu, na severu vody Rijeckého zálivu a mezi Krkem a Cresem jsou vody Střední úžiny. Dříve byl uváděn Krk se svými 409,90 km² jako největší mezi 1185 jadranskými ostrovy. Druhý za ním následoval Cres. Avšak podle nejnovějších měření odborníků z Geodetického ústavu v Rijece se ukázalo, že tyto údaje jsou chybné. První měření totiž provedli rakouští geodeti v letech

1817–1823 pro výpočet placení daní. Za vodní plochy nikdo neplatil, a proto nebylo do měření plochy ostrova Cresu zahrnuto Vranské jezero. Naopak u ostrova Krku se předpokládá započtení i velkého zálivu Soline. Zajímavé jsou výsledky nových měření, protože dospěla k číslu 405,78 km² pro Krk i Cres. Proto je ostrov Krk nyní uváděn jako jeden ze dvou největších ostrovů Jadranu (www.chorvatsko.cz).

Od roku 1980 je Krk s pevninou spojený mostem a jeho betonová konstrukce je dlouhá 1 430 m, což jej činí jedním z nejdelších mostů na světě (<http://cs.wikipedia.org/>; www.ostrov-krk.cz).

Geologie a reliéf

Severní část ostrova Krk, kterou odděluje pomyslná čára mezi městy Vrbnik–Punat, je nejúrodnější a nejhustěji osídlená. Převážná část pobřeží je strmá a skalnatá s drobnými plážemi. Hory v této oblasti patří k Dinárské horské soustavě. Kopce, včetně nejvyššího vrcholu Obzova s výškou 568 m, jsou tvořeny vápencem a téměř všechny nalezneme v jižní části ostrova. Na východě je krajina tvořena kamennou pustinou s táhlými zídkami, kdysi ohraničující pozemky a pastviny – tzv. gromače. Avšak nalezneme zde také nejhlubší a zároveň druhá nejúžší soutěska v Chorvatsku. Její dno je široké jen 1 – 3 m, výška stěn činí až 400 m a délka soutěsky je 2 km. Pobřeží spadá většinou strmě a břehy ostrova jsou zde téměř nečlenité. Některé z mnoha turistických stezek v okolí města Bašky jsou velmi dobře trasovány, za což se zasloužil Čech Emil Geistlich. Tam kde byl vápenec vystřídán flyšem, se vytvořilo několik vodních toků. Na vápencích řídce porostlých travou, se po celý rok pasou ovce. V centrální a západní části ostrova jsou lesy, vinice a olivové háje, farmáři zde pěstují středomořské ovoce a zeleninu (www.chorvatsko.cz; www.croat.cz).

Klimatologie a hydrologie

Počasí na ostrově podléhá středomořskému klimatu, jenž dává vyniknout kontrastu horkého léta s příjemným letním mistralem vanoucím od západu a mírné zimě se studeným kontinentálním větrem ze severovýchodu. Právě východní část ostrova Krk, která je přivrácená k pevnině bývá sužována těmito vichry. Ty sem vanou z horských průsmyků na pevnině. Tvoří takzvanou bóru, což je silný a chladný nárazový vítr, dosahující často síly orkánu. V blízkosti ostrovů nemá většinou možnost plně se rozvinout, a tak nevytváří na moři vyšší vlny. Při plném rozsahu vznikají vlny vysoké 2 až 3,5 m. Směr bóry, tedy i pohyb vln se často mění, což může být pro plavbu velmi nebezpečné. Vždy je proto bezpečnější plavba na

otevřeném moři. Podstatně častější bývá bóra v zimních měsících, kdy trvá i déle jak dva týdny. Nebývá však výjimkou ani v létě, kdy má ale krátké trvání (několik hodin – 2 dny). Zejména v letních měsících zde vane vítr nazývaný mistral. Jedná se poměrně o slabý vítr, který nevane dlouho, nevytváří vyšší vlny a přináší spíše vítané osvěžení (www.chorvatsko.cz; www.croat.cz).

Burin je označení pro noční vítr (obdoba mistralu). Mezi další větry Jadranu patří jugo, který přináší mraky, dusno, vzdušnou vlhkost, déšť a někdy dokonce i písečný prach od břehů Afriky. Nebezpečný může být i vítr garbin. Vzniká v létě, trvá krátce, jednu až dvě hodiny, ale má sílu vichřice, zvedá velké vlny a způsobuje značné škody. Jeho bouřlivé poryvy doprovázejí bouřky a prudký déšť. Nejobvyklejší je v červnu až srpnu a mohou se při něm vytvořit i vodní smršťe (www.chorvatsko.cz; www.croat.cz).

Průměrná teplota vzduchu je okolo 23 °C a průměrná teplota moře v období od června do září je 20 °C. Jadran tvoří velký zdroj vláh, avšak pobřeží a zejména ostrovy dostávají vláh málo. Pouze 500 až 1 000 mm ročně, protože vlhký vzduch přímořské oblasti mívá, aniž by docházelo ke srážkám. Nejteplejším a zároveň nejsušším měsícem je červenec, naopak měsícem s nejvyšším počtem deštivých dní je listopad (www.chorvatsko.cz; www.croat.cz).

Na ostrově Krk se nachází několik vodních toků např. Dobrinjski potok, Vretenica, Ričina, Vela rika a četné prameny. Dvě malá jezera Omiško a Ponikve se využívají pro místní zásobování vodou (www.chorvatsko.cz).

Biota

Severní část ostrova Krk je nejúrodnější částí ostrova, na poljích se pěstují kulturní plodiny, především olivy, ovoce, zelenina. Vinné révě se daří zvláště na Vrbnickém polji, které je ze všech poljí nejvýznamnější). Kromě zemědělství má na ostrově stále svůj význam i rybolov a chov ovcí. Asi jednu třetinu ostrova pokrývají lesy (www.chorvatsko.cz; www.chorvatsko-aktualne.cz).

Flora a fauna

Množství flory na ostrově tvoří téměř polovinu výskytu v celém Chorvatsku. Přílehlý ostrov Prvić a severovýchodní strmější částí ostrova pobřeží Krk tvoří ornitologickou rezervaci, v níž se nachází sup Griffin. (<http://www.croat.cz>)

Přes prvotní dojem zdánlivé krasové pustiny najdeme na ostrovech hojnost vegetace, ba i rozlehlé lesy. Např. Krk je ze 30 % zalesněný. Na některých dalších ostrovech lze dodnes

najít zbytky dřívějších rozsáhlých lesních porostů, jako např. les Dundo na Rábu, na ostrůvku Košljun před Punatem na Krku, park Komrčar na Rábu. Krásné lesy na lokalitě Čikat na Lošinji byly uměle založeny před přibližně sto lety. O vegetaci se na ostrovech pečuje již po dlouhá desetiletí. Kromě bohatého rostlinstva (roste tu na 1 500 rostlinných druhů) nezaostává ani svět fauny se svými 1 300 živočišných druhů. Přitom ostrovy Cres, Ráb a Krk mají co do počtu svých živočišných druhů primát v celém Středomoří. (<http://www.chorvatsko.cz>)

Stav krajiny

Zemědělství nehraje na Kvarnerských ostrovech významnější roli, s výjimkou pěstování vinné révy, olivovníků a částečně i zeleniny. Některé lokality na ostrovech přitom patří mezi místa proslulá špičkovými víny, jako např. Vrbnik na východním pobřeží Krku se svými bílými autochtonními odrůdami a se známým vínem žlahtina, nebo písečný ostrůvek Sušac se svou výbornou červenou trojišćinou. (<http://www.chorvatsko.cz>)

Internetové zdroje:

Croat.cz. [online]. poslední revize neuvěděna [cit. 18. června 2012]. Dostupný z WWW: <<http://www.croat.cz/>>.

Jaderské moře. Průvodce na pobřeží Chorvatska [online]. poslední revize neuvěděna [cit. 18. června 2012]. Dostupný z WWW: <<http://www.chorvatsko.cz/>>.

Ostrov Krk - Turistický průvodce ostrova Krk [online]. poslední revize neuvěděna [cit. 18. června 2012]. Dostupný z WWW: <<http://www.ostrov-krk.cz/>>.

Orbion.cz [online]. poslední revize neuvěděna [cit. 18. června 2012]. Dostupný z WWW: <<http://chorvatsko.orbion.cz/>>.

WIKIPEDIE Otevřená encyklopedie [online]. poslední revize neuvěděna [cit. 18. června 2012]. Dostupný z WWW: <<http://cs.wikipedia.org/>>.

Chorvatsko - aktuálně [online]. poslední revize neuvěděna [cit. 18. června 2012]. Dostupný z WWW: <<http://www.chorvatsko-aktualne.cz/>>.